

י"ב באדר תשפ"א, 24.2.2021

גיליון מס' 749

פרשת תצווה

משכן עולם קטן

מאת שמואל (מולי) יסלזון, ראש צורים

דון יצחק אברבנאל (שמות כה"י) מעלה חקירה יסודית בכל הנוגע ללימוד פרשיות המשכן: "ועשו ארון. קודם פירוש הפסוקים אשר בפרשיות המשכן וכליו, ראוי כפי העיון הטוב לבאר ראשונה. אם יש רמז ונמשל במשכן וכליו? או אם צווה בו יתברך לכבוד ולתפארת הבית בלבד מבלי שום כוונה אחרת? רחוק הוא שנאמין שלא היה בזה משל ורמז כלל לדבר אחר".

השאלה היא – האם יש לחפש ולדרוש רמזים ונמשלים לכל פירוט הדברים הנאמרים במלאכת המשכן או שמא כל תכליתם הנה לפאר ולכבוד וממילא אין משמעות לכל פרט בפני עצמו ונועדו כל הדברים ליופיו של משכן בלבד.

לדעתו, ודאי שיש רמז ונמשל בכל פרט מפרטי המשכן, כליו ובגדי הכהונה. אברבנאל מביא פירוט דברי פרשנים לאורך הדורות, אשר מוצאים משמעויות מגוונות לפרטי הציוויים וכותב "הנך רואה שחכמינו הקדושים האמינו שהיו רמזים ומשל בכלי המשכן ובית האלוקים".

יש שפירשו שמשכן מסמל את סוד הצמצום "בעבור שהיה המשכן נעשה על תמונת העולם בכללו, כמו שאמרו **"וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכְנָתִי בְּתוֹכָם"**... כמו שהקב"ה שוכן בעולם, כך המשכן מייצג את תמונת העולם בכללו ובתוכו הכיל את מקום קודש הקודשים. מכאן הסיקו פרשנים, אודות הקשר שבין בריאת העולם למלאכת המשכן. במדרש מופיע המשכן כמסמל את היקום, (שמות רבה פרשה ל"ה) "מה למעלה שרפים (מלאכים) אף כאן עצי שטים עומדים, מה למעלה כוכבים אף במשכן כוכבים, דאמר ר' חייא בר אבא: מלמד שהיו קרסי זהב במשכן נראים ככוכבים ברקיע".

ויש לתמוה, מה יתרון בכניסה למשכן והתבוננות בקרסי הזהב על מנת לדמותם לכוכבים, די להם לישראל לעמוד מחוץ למשכן, במדבר, בלילה בהיר זרוע כוכבים, בו יביטו אל על, ויתבוננו נפלאות ד'? נפלאות הבורא, נוכחותו וחסדיו שבכל יום היו ניכרים במדבר, באספקת מים, מן ושלו בכל יום משך עשרות שנים, ומה פשר בכינון משכן וכליו כמשל ודמות שכינה בקרב הארץ?

שמה ניתן לומר שמעשה ציווי האדם כמעשה הבורא, כשם שהקב"ה צמצם שכינתו בעולם, כך האדם מצווה לצמצם ולייחד מקום לקדושה בעולם. אין יכולת באדם לחיות בעולם בו הכול קדוש, כל הזמנים קדושים, וכל המקום בו ידרוך - קדוש יקרא. בעולם כזה לא נוכל להתקיים אפילו שעה אחת, וסופו שיהא נידון לחורבן כקרח ועדתו בטענתם - כי כל העדה כולם קדושים.

האדם נצטווה לקחת את הקדושה וליצוק אותה בזמן, במקום ובאדם בצורה מדויקת, מדודה ומצומצמת בציווי הקב"ה. **בקדושת הזמנים** – נתקדש יום השבת מששת ימי בריאה, הוא קבוע ועומד על ידי הקב"ה מששת ימי בראשית. לעומת זאת קדושת זמני החגים נתנו כמצווה לבית דין מקדשי הזמנים, שיקדשו את ימי ראשי החודשים מכל הימים ועל ידי זה יתקדשו ימי החגים על פני ימי החול. **קדושת מקום** – נתקדשה ארץ ישראל על ידי הקב"ה ונצטוו ישראל בבניין משכן ומקדש ולייחד מקום בו תשרה קדושה, ואף בתוכו חלוק בכתליו בין קודש לקודשי קודשים. **קדושת אדם** – הקב"ה קידש את ישראל מכל העמים, ומשה מקדש הכוהנים ומייחדם לשמש במקדש. פעולת האדם בקיום מצוות הינה להשרות שכינה וקדושה בעולם, במידה ובמשורה נכונה.

מובא בשם בעל שם טוב "ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. להבין זה איך הוא נוהג גם בזה הזמן, בקיצור נמרץ, כי קבלתי מאדוני אבי זקני זללה"ה: כי קרש הוא אדם, ולהבין זה כי באותיות קרש הוא אותיות קשר, והוא מרומז על האדם שהוא המקשר כל העולמות ומייחדם זה בזה וכו'" (דגל מחנה אפרים פרשת תרומה). מעשה המשכן, חומריו, כליו משמשים כמשל לסוד צמצום הקדושה בעולם, על ידי האדם, המקשר כל העולמות ומייחדם זה בזה.

שמואל (מולי) יסלזון נשוי למוריה, ושניהם הורים לעשרה ילדים וסבים לשבעה נכדים ונכדות, ב"ה. חבר קיבוץ ראש צורים, עובד כיום באגף החינוך במועצה האזורית גוש עציון.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il